

Det Radikale Venstre ønsker, at der gennemføres lovgivning, som sikrer den enkelte borgers ret til for sit eget vedkommende frit at afgøre, hvorvidt bestemte politiske partier skal støttes økonomisk. Bortset herfra skal faglige organisationers, erhvervssammenslutningers og andres hidtidige adgang til at træffe beslutning om at yde bidrag til politiske partier fortsat respekteres.

Lovgivning af denne karakter har allerede længe været gældende i andre vesteuropæiske demokratier, bl.a. England og USA. Den må omfatte arbejdsmarkedsorganisationer på såvel arbejdsgiver- som arbejdstagerside og erhvervssammenslutninger i øvrigt, men derudover må også aktionærernes politiske rettigheder i aktieselskaber sikres. Der må fastsættes regler om særskilt administration og regnskabsaflægelse for bidrag til politiske partier samt om offentliggørelse af regnskaber. Endelig må lovgivningen fastlægge, hvorledes den enkelte borgers beslutning om at deltage eller ikke deltage i partipolitisk støtte konstateres.

Ved at udforme forslaget som et beslutningsforslag ønsker Det Radikale Venstre at undgå, at afgrænsnings- og fortolkningsproblemer forhindrer en i øvrigt principiel tilslutning til lovgivning på området. Da tidligere behandlinger i Folketinget har vist, at lovgivning på området er kompliceret, har forslagsstillerne fundet det rimeligt, at der gives frist helt frem til efteråret 1988 med udarbejdelse af et lovforslag.

Bemærkninger til forslagets enkelte punkter

Ad 1

Pligten til særskilt administration af og regnskab for partipolitiske midler er begrænset til organisationer og sammenslutninger, som varetager medlemmernes interesser i relation til arbejdsmarked og erhverv. Medlemskab sigter i disse tilfælde primært på at sikre den enkelte lønmodtagers eller virksomheds indkomst. Men netop fordi medlemskab har betydning for indkomsterhvervelsen, foreligger der en tvangssituation. Denne kan udnyttes til at påtvinge mindretal blandt medlemmerne bidragspligt til politiske partier, som de ikke ønsker at støtte. En sådan tvangssituation foreligger ikke ved andre typer af foreninger, og de er derfor holdt uden for forslaget.

Støtte til partipolitiske formål omfatter alle former for direkte økonomisk bistand til bestemte politiske

partier og de kandidater eller personer, som repræsenterer partierne. Der er således ikke alene tale om ydelse i penge, men også i naturalier f.eks. i form af annoncering.

Ved afgrænsningen af begrebet »partipolitiske formål« vil det være naturligt at tage udgangspunkt i den definition af »politiske formål«, som findes i engelsk lovgivning (jf. § 17 i Trade Union Act fra 1984).

Ad 2

Lovgivningen skal sikre den enkelte medlems ret til at afvise at yde økonomisk støtte til politiske partier. Der må fastlægges en procedure, som på den ene side forpligter organisationer og sammenslutninger til at orientere medlemmerne om denne ret og på den anden side forudsætter medlemmernes aktive menings-tilkendegivelse for at kunne frigøre dem fra en støtteforpligtelse.

Medlemmernes beslutning vedrørende bidrag til partipolitiske formål må kunne omgøres med visse mellemrum, f.eks. en gang årligt.

Beslutningen skal kunne træffes fuldstændig frit. Der må ikke kunne knyttes nogen form for sanktioner til den. Der kan ikke stilles krav om, at bidrag i stedet skal ydes til andre formål. Oplysninger om medlemmernes stilling til bidrag til partipolitiske formål skal behandles fortroligt.

Ad 3

For aktionærerne i aktieselskaber vil der ligeledes af økonomiske årsager kunne foreligge en tvangssituation. Såfremt et flertal af aktionærerne beslutter at støtte partipolitiske formål, kan mindretallet kun holde sig udenfor gennem afhændelse af aktieposten. Dette kan indebære økonomiske tab og er under alle omstændigheder et urimeligt krav for at kunne opretholde partipolitisk frihed. Derfor er det nødvendigt at gennemføre et tilsvarende regelsæt for aktieselskaber.

Ad 4

For at skabe fuld offentlighed om økonomisk støtte til partipolitiske formål må det pålægges såvel faglige organisationer og erhvervssammenslutninger som aktieselskaber at offentliggøre de udarbejdede regnskaber med specifikation af, hvilke politiske partier støtte er ydet til.